

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI FARKINDALIĞI

Aile Bilgilendirme Sunumu

2023-2024

ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALI

??
?

NEDİR ?

NE DEĞİLDİR ?

ÇOCUK İHMALİ

ÇOCUK İHMALİ NE DEMEKTİR ?

Çocuk ihmali başta anne babaları olmak üzere, kendilerine bakmakla yükümlü kimseler ve diğer yetişkinlerin çocuğun beslenme, giyinme, barınma, eğitim, sağlık ve sevgi gibi temel gereksinimlerini ihmal etmeleri sonucu çocuğun bedensel, duygusal, zihinsel ve toplumsal gelişimlerinin engellenmesidir.

ÇOCUK İHMALİ

A) FİZİKSEL İHMAL

Çocuğun tıbbi bakımının yapılmaması yada geciktirilmesi.

Evden kovulması

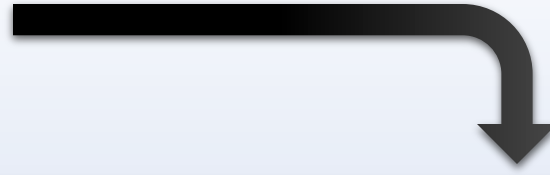
Terk Edilmesi

Beslenme-giyim ve temizliğinin yeterince sağlanmaması

Güvenliğinin sağlanmaması ve tehlikeler maruz bırakılması

ÇOCUK İHMALİ

A) FİZİKSEL İHMAL

Uzun süre başkalarının yanına bırakılması, bakımdan kaçınmak amacıyla sık sık kaldığı yerin değiştirilmesi.

Uzun süre yalnız bırakılması

Evde tehlikelere karşı korunmaması

ÇOCUK İHMALİ

B) EĞİTİMSEL İHMAL

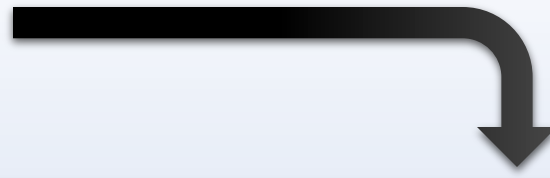
Okuldan kaçmasını yineleyen çocuklara müdahale de bulunulmaması.

Çocuğun uygun olan yaşta gitmesi gereken okullara kaydedilmemesi

Çocuğun uzun süre nedensiz olarak okula gönderilmemesi ve öğrenimine uygun olmayan nedenlerle son verilmesi.

ÇOCUK İHMALİ

C) DUYGUSAL İHMAL

Anne yada babanın
yeterli sevgiyi
göstermemesi

Çocuğun ruhsal
bakımının sağlanmasının
reddedilmesi.

Çocuğun alkol yada başka madde kullanmasına izin verilmesi.
Eşlerden birinin çocuğu kötüye kullanması, diğerinin izin
vermesi.

DUYGUSAL İHMAL

- Çocuğun ihtiyaç duyduğu sevgi, ilgi ve yakınlığın gösterilmemesi duygusal ihmal olarak tanımlanabilir

İHMALE UĞRAMIŞ ÇOCUKLARDA GÖZLEMLENEN DAVRANIŞLAR.

Esnek olamama.
Öğrenime gerekli ilgiyi göstermeme.
Dikkat Problemleri.
Sosyal izalasyon.
Agresif davranışlar.

Güvensiz bağlanma davranışı
Kolay hayal kırıklığı olma (Früste)
Benlik Saygısı düşüklüğü

İHMALİN ÇOCUK ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

- Gelişim geriliği
- Ölüme kadar varabilen sağlık problemleri
- Davranış problemleri
- İletişim problemleri
- Yalnızlık ve korunmasızlık hissi
- Madde bağımlılığı
- Suça yönelme riski

**SUÇA İTİLEN
ÇOCUK SAYISI ARTTI**

ÇOCUK İHMALİNİN SEBEPLERİ NELER OLABİLİR ?

- Cehalet, bilgi eksikliği
- Yetersiz sosyo-ekonomik koşullar
- Aile içi şiddetin varlığı
- Ebeveynlerin geçmişte gördükleri kötü muamele
- Ebeveynlerin madde bağımlılığı
- Çocuğun tek bir ebeveyn ile yaşaması
- Yetersiz sosyal destek

ÇOCUK İSTİSMARI

ÇOCUK İSTİSMARI NE DEMEKTİR ?

Çocuk istismarı, çocukların başta anne-babaları olmak üzere, kendilerine bakmakla yükümlü kimseler ve diğer yetişkinler tarafından fiziksel, duygusal, zihinsel veya cinsel gelişimlerini engelleyen yada bedenen veya ruh sağlığına zarar veren, kaza sonucu olmayan, durumlarla karşıkarşıya bırakılmasıdır.

FİZİKSEL İSTİSMAR

Bir kaza olmaksızın
fiziksel travma yada
yaralanmalarla
sonuçlanan herhangi
bir davranış biçimi
olarak tanımlanır.
En sık rastlanan şekli
dayaktır.

FİZİKSEL İSTİSMAR

Genelde disiplin ve cezalandırma amacıyla uygulandığı görülmektedir. Özellikle deri, iskelet sistemi ve ya merkezi sinir sistemi etkilenir. Diğer organlarda büyük oranda zarar görebilir.

FİZİKSEL İSTİSMAR BULGULARI

Çocuk aşırı derecede hassas yada tam tersi duyarsızdır.

Çeşitli şekillerde saklanmaya çalışılan yaralar bulunur. Değişik türde yanık ve kesik belirtileri bulunur. Morarmalar, şiddet izleri.

FİZİKSEL İSTİSMAR SEBEPLERİ NELER OLABİLİR?

- Psikolojik sorunlu ebeveyn
- Üvey ebeveyn
- Alkol ve/veya uyuşturucu bağımlısı ebeveyn
- Çocuk sayısının fazla olması
- Küçük yaşta anne-baba olunması
- Aile içi geçimsizlik ve şiddet
- İşsizlik-Ekonomik sıkıntılar
- Eğitimsizlik

FİZİKSEL İSTİSMARA UĞRAMIŞ ÇOCUKLAR

- Sosyal ilişkilerden olumsuzluk(antisosyal kişilik)
- Evden kaçma
- Korku, çaresiz- değersizlik hissi
- İleride yoğun kaygı ve depresyon
- Saldırganlık ve şiddet, cinayet
- Görmüş olduğu şiddeti kendi çocukları ve eşi üzerinde 5 kat daha fazla şiddet uygular

DUYGUSAL İSTİSMAR

Duygusal istismar, kişiye duygusal yada ruhsal sağlığını tehlikeye atacak derecede ağır sözlü tehditler yapılması, alay edilmesi yada küçük düşürücü yorumlarda bulunulması, eleştirilmesi, aşağılanması olarak tanımlanabilir.

DUYGUSAL İSTİSMAR

Çocuğu her konuda suçlayarak günah keçisi haline getirme, Diğer taciz türleri ile tehdit etme, Genel olarak reddedici ve düşmanca tavır, Katı biçimde cezalandırma.

seni doğuracağıma taş doğursaydım
GERİZEKALİ
SEN ANLAMAZSIN

ÇEKİL GÖZÜMÜN ÖNÜNDEN

BECERİKSİZ

KAPA ÇENENİ

SEN KİME ÇEKTİN BİLMİYORUM KI?
ÖMRÜMÜ YEDİN

BEN SENİN YAŞINDAYKEN
ODANDA OTUR

SEN SUS
BEYİNSİZ MİSİN?

TEMBEL
SALAK ŞEY
GİT TV İZLE

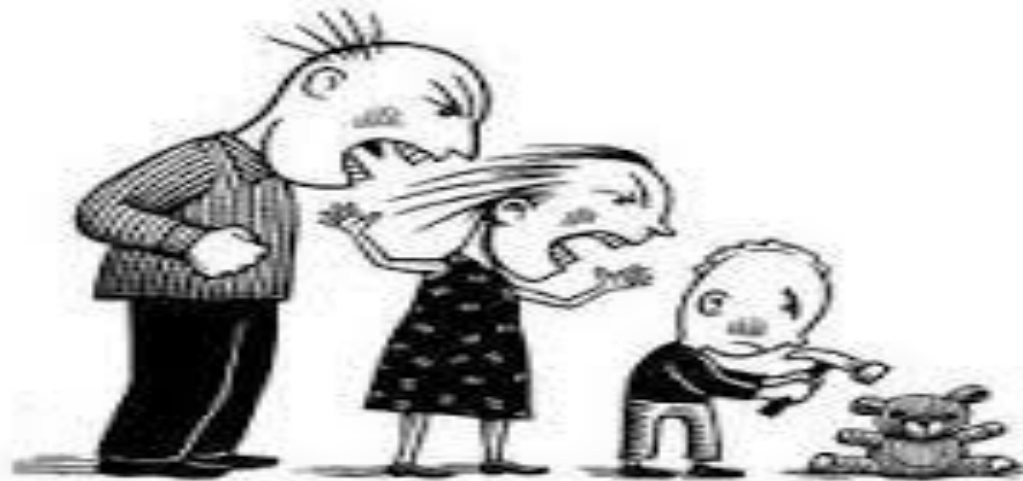
BAZI YARALAR DIŞARIDAN
GÖRÜNMEZ

Duygusal İstismara Neden Olan Başlıca Anne-Baba Davranışları

- Korkutma, yıldırma, tehdit etme,
- Suça yöneltme,
- Duygusal bakımdan ihtiyaçlarını karşılamama,
- Sık eleştirme,
- Çocuktan yaşı ve gelişimsel kapasitesinin üzerinde beklentilerde bulunmak,
- Kardeşler arasında ayırım yapma,
- Küçük düşürme, alay etme, lakap takma
- Aşırı baskı ve otorite kurma

DUYGUSAL İSTİSMARA UĞRAMIŞ ÇOCUKLAR

- Pasif kişilik,bağımlı kişilik, anti sosyal kişilik
- Kendine güvensizlik
- Dünyaya karşı belli bir ilgisizlik
- Depresif ve pasif davranışlar
- Karşısındakine çok ihtiyatlı yaklaşmak
- Korku
- Hayal aleminde yaşaması
- Çok yalan söylemesi ,hırsızlık yapması
- Küçük yaşlardaki davranışlara dönüş

3. EKONOMİK İSTİSMAR

- Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin çocuğu maddi gelir kaynağı olarak görüp çocuktan maddi kazanç elde etme isteğidir (çocuğun çalıştırılmasıdır.)

CİNSEL İSTİSMAR (TACİZ)

Çocuğun bir erişkinin cinsel gereksinim ya da isteklerinin doyumunu için cinsel nesne olarak **kullanılması** ya da **kullanılmasına göz yumulması** şeklinde tanımlanmaktadır.

1. DOKUNMA OLMAKSIZIN YAPILAN İSTİSMAR

Cinsel konularda konuşup, çocuğu şaşırtmak onda korku, bunalım, huzursuzluk yaratmak bu kapsamda ele alınmaktadır. Açık saçık telefon konuşmaları, teşhirciler, röntgenciler doğrudan bir tehlike oluşturmaları da yarattıkları korku ve huzursuzluklarla çocuğa zarar vererek onu istismar etmiş olmaktadır.

2. DOKUNMANIN OLDUĞU CİNSEL İSTİSMAR

Dokunarak yapılan cinsel istismarda genellikle bir yetişkinin bir çocuğun vücutuna cinsel amaçlı dokunması söz konusudur. **Çocuğu cinsel amaçla doğrudan kullanma.**

3. ŞİDDET KULLANILARAK YAPILAN İSTİSMAR

Şiddet kullanılarak cinsel amaçla çocuğa dokunulduğunda üüncü grup cinsel istismar söz konusu olmaktadır.Şiddet kullanılarak yapılan istismar içinde ırza geçme öldürmede yer almaktadır. ocukta yaşam boyu sürebilecek ve tedavi gerektirecek bir zedelenme oluŐturmakta ve hemen müdahale gerektirmektedir.

CİNSEL İSTİSMARCI KİMDİR?

- Çocuğu cinsel olarak çekici bulan ve çocukla cinsel ilişkiyi erişkine tercih eden kişiler (pedofili)
- Aslında erişkinleri tercih eder, ancak onlarla ilişkiye giremediği için çocukları kullananlar
- Özgüveni düşük kişiler
- Psikiyatrik sorunlu kişiler
- Sanılanın aksine, serseri görünümlü, pis biri değildirler
- Çocukların güvenini kazanabilen, onlarla yakın ilişki kurabilen, düzgün görünümlü insanlardır
- Olguların %50 sinde aileden birisi , olguların % 70 inde ailenin tanıdığı birisidir,% 90'ı çocuğun tanıdığı biridir
- İstismarcının geçmişinde cinsel istismar öyküsü olma ihtimali yüksektir

CİNSEL İSTİSMARCI KİMDİR?

- İstismarcı kişi mağduru elinde tutmak için her yolu dener
- İstismarcının eylemi devam ettiren şey mağdurun bu durumu kimseyle **paylaşmamasıdır.**
- İstismarcı kendisini çevresine iyi kalpli, babacan, yardımsever, düşünceli, kibar, vb. biri olarak gösterir. Bu özelliklerinden dolayı kimse onlardan **şüphelenmez.**
- Bir çok vakada istismarcı hiç **tahmin bile edilemeyen** kişilerdir.
- İstismarcı genellikle kendisine karşı koyamayacak kişileri kurban olarak seçer.(**çocuk ve gücünün yettiği kişiler**)

CİNSEL İSTİSMAR İLE İLGİLİ DOĞRULAR VE YANLIŞLAR

NELERDİR ?

Çocuğu istismar eden kişi her zaman yabancı biridir. **YANLIŞ**

Aile içinden veya yakınlarından o çocuğu tanıyan bir kişi olabilir. **DOĞRU**

Hangi anne- babanın istismar yapıp yapmadığını bilmek mümkündür .

YANLIŞ

Sosyo-ekonomik ve eğitim düzeyi iyi ailelerde de istismar olabilir. **DOĞRU**

Her istismar çok zararlı değildir. **YANLIŞ**

Bu nedenle de istismar vakalarının tedavisi önemlidir. **DOĞRU**

Çocuğuna istismar uygulayan anne- baba çocuğunu sevmiyordur. **YANLIŞ**

Çocuğunu seven anne babalarda istismar edebilir. **DOĞRU**

Tüm istismar edenler erkektir . **YANLIŞ**

Kadınlar da istismar edebilir. **DOĞRU**

Sadece kız çocukları cinsel istismara uğrar. **YANLIŞ**

Erkek çocuklar da cinsel istismara uğrar. **DOĞRU**

İstismara uğrayan kişiler tedavi edilemez.

YANLIŞ

Tedavi edilebilir. **DOĞRU**

Tedavi gereği yoktur, zaman herşeyin üstesinden gelecektir. **YANLIŞ**

Benim toplumumda istismar yoktur.

YANLIŞ

Çocuklar olanları daima söyler. **YANLIŞ**

Neden Çocuklar İstismar Edildiklerini Söylenmezler?

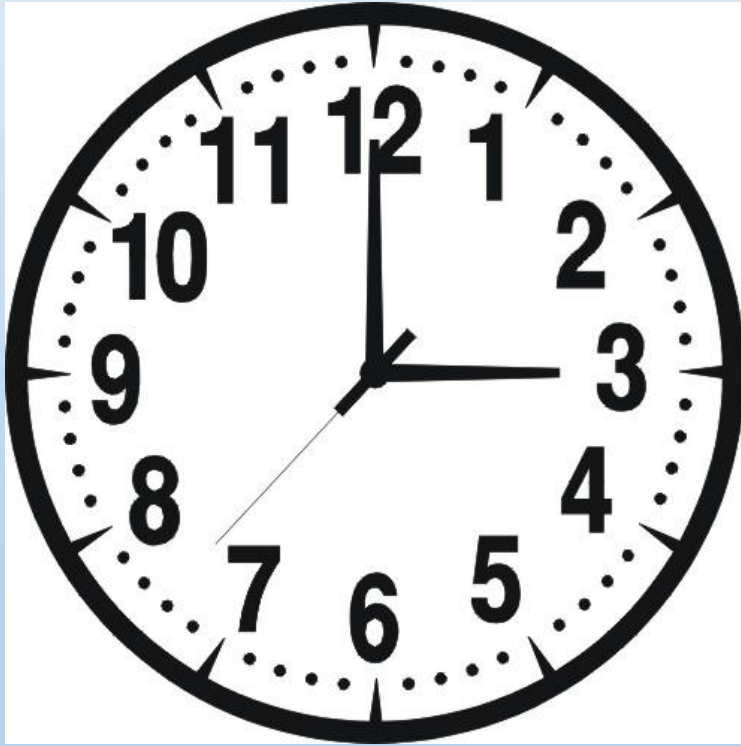
- **Ona kimsenin inanmayacağından korkarlar.**
- **Cinsel istismarın kendi hataları olduğundan ve bu yüzden başlarının belaya girmesinden korkarlar.**
- **Çocuk,böyle bir şeyi nasıl anlatacağını bilmeyebilir.**

- Bu davranışlardan hoşlanmadığı halde, istismar eden kişiyi sevebilir ve onun başının belaya girmesinden korkabilir.
- İstismar eden kişi tarafından tehdit edilmiş; korkutulmuş olabilir.
- Bazı çocuklar bunun yanlış olduğunu bilmeyebilir.
- Daha büyük çocuklar bu konuda konuşmaktan utanç duyabilir.
- Çocuk konuşmak için uygun zaman, zemin ve kişi olmadığını düşünebilir.

Çocuklar Sonunda Nasıl Söylerler?

- İstismarın derecesi,sıklığı artar ve çocuğu korkutursa.
- Cinsel istismardan korunmayla ilgili bilgi alırsa ve kendisine yapılanın doğru olmadığını fark ederse.
- Söylenmesi gerektiğini öğrenirse.

Çocuklar sırlarını en yakın arkadaşları ile paylaşmak isteyebilirler.

- Kardeşleri kendisinin ilk istismar edildiği yaşa gelmişse onları korumak maksadıyla.
- Ergenliğe gelmişse hamilelikten korkar ya da istismarcının baskısından kurtulmak için.
- Çocuk güvenebileceği ve kendisi ile yakından ilgilenen bir yetişkinle karşılaştığı zaman.
- Fiziksel bir yakınma sonrası doktora gittiğinde.

ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARININ SONUÇLARI

- 1- Giderek artan cinsel davranışlar.**
- 2- Suçluluk duygusu.**
- 3- Depresyon gelişme riski.**
- 4- Anksiyete , travma sonrası stres**
- 5- Kendine zarar verme, intihar düşüncesi.**
- 6- Kişilik bozuklukları.**
- 7- Alkol ve uyuşturucu kullanımında artış**
- 8- Eğitim Öğretiminde başarısızlık**

Cinsel İstismarın Her Derecesi İçin Akılda Tutulması Gerekenler

**“KİMSE CİNSEL İSTİSMARA MARUZ
KALMAK İSTEMEZ”**

“KİMSE CİNSEL İSTİSMARI HAK ETMEZ”

**“HİÇBİR DAVRANIŞ CİNSEL İSTİSMAR
İÇİN NEDEN OLARAK GÖSTERİLEMEZ”**

**“HER TÜR CİNSEL İSTİSMAR KANUNLAR
VE TOPLUM ÖNÜNDE SUÇTUR. BÜTÜN
TOPLUMLARDA NEFRETLE KARŞILANIR”**

ÇOCUKLARINIZA ÖĞRETEBİLECEKLERİNİZ.

Yabancılar konusunda çocuklar eğitilmelidir.

Çocuk yabancı birisinin verdiği hediye türü ne olursa olsun kabul etmemesi, ille de kabul etmek istiyorsa mutlaka anne babasına sorması öğretilmelidir.

Yabancılardan gelen yardım tekliflerini kabul etmemesi öğretilmelidir.

Küçük örneklerle anlatılabilir. Şöyle şöyle olursa ne yaparsın gibi sorular hem çocuğun mevcut bilgilerini test eder hem de daha iyi kavramasını sağlar.

Örneklerle anlatın.

Sen yolda yürürken yanına araba yanaşıp sana bir adres sorsa, kendilerini o adrese götürmelerini isterse ne yaparsın ??

Okul çıkışında bir kadın gelse, annen hasta oldu hastanede yatıyor, seni ona götüreceğim dese ne yaparsın.

Paketlerimi evime çıkarmama yardım eder misin diyen bir yabancıya yardım eder misin ?

Örneklerle anlatın.

**13yaşındaki
çocuğunuza 18-19
yaşında birisi gelse
senle arkadaş olmak
istediğini söylese ne
yaparsın diye
sorsanız ?**

**16 yaşındaki
çocuğunuza 24-25
yaşında birisi sana
arkadaş olmak
istediğini söylese ne
yaparsın diye sorsanız ?**

**Arkadaşlıklar aynı yaş gruplarında olmalıdır.
Çocuklarınız öğretmelisiniz. Okuldan ve kendi
yaş grubundan arkadaşlıklar edinmesini.**

Örneklerle anlatın.

Sen parkta oynarken yanına bir adam gelse, köpeğini kaybettiğini, onunla birlikte aramanı istese ne yaparsın.

Yapılan araştırmalar bu gibi bir durumda çocukların yüzde sekseninin bu teklifi kabul ettiğini göstermiştir.

❖ Cinsel yönden kötüye kullanıma yada kendisine zorla dokunmaya kalkışan, bir yere götürmeye çalışan birisi ile karşılaştıklarında **"YÜKSEK SESLE BAĞIRMALARI"** öğretilmelidir.

❖ Çocuklara oyun, çalışma yaptıkları yerlerin insanların kalabalık olduğu yerler olduğu öğretilmeli. **TENHA YERLER** hakkında bilgi verilmeli. İssiz sokak araları, parklar, inşaatlar vb.

❖ Çocuklara oyun, çalışma yaptıkları yerlerin insanların kalabalık olduğu yerler olduğu öğretilmeli. Tenha yerler hakkında bilgi verilmeli. Issız sokak araları, parklar, inşaatlar vb.

❖ Bazı çocuklar korkak olmadıklarını göstermek için uygun olmayan yerlerden geçmek isteyebilirler. **Tedbirin korkaklık olmadığı öğretilmelidir.**

Rahatsız olacakları
herhangi bir biçimde,
kendilerine
“**DOKUNDURTMAMA**”
hakkına sahip oldukları
öğretilmelidir.

Vücutlarının özel
yerleri yaralandığı ya da
hastalandığında yalnız
doktorların veya ana
babalarının dokunabileceği
öğretilmelidir.

Başka yada yabancı
birisinin böyle bir istekte
bulunması halinde derhal
oradan uzaklaşması,
ailesine haber vermesi
öğretilmelidir.

❖ Zorla kötüye kullanıma kalkışan birisi ile karşılaştıklarında "yüksek sesle bağırımları" öğretilmelidir.

❖ Çocuklara kötüye kullanıldıklarını **KİME (ANNE VE BABAYA) VE NASIL ANLATACAKLARI** öğretilmelidir.

❖ **Çocuklara kapı eğitimi verilmelidir.**

Evde birisi dahi olsa kapıyı yabancı birisi açmaması gerektiği öğretilmelidir.

❖ Tanıdık dahi olsa eve kimleri alıp almayacağı öğretilmelidir. Mesela teyzen geldiğin alabilirsin.

❖ Çocuklarınıza nereye giderlerse gitsinler **gittikleri yeri size söylemeleri** konusunda eğitin.

❖ **Arkadaşlarını ve onların ailelerini mutlaka tanıyın.**

❖ **Çocuklara kaybolma eğitimi verilmelidir.**

Herhangi bir yerde kaybolduğunda, yolunu şaşırdığında neler yapması gerektiğini öğretin.

❖ **Kimlerden yardım alabileceğini öğretin.**
Sizin evinizin telefon numaralarını ezbere öğretin. Polis,jandarma, resmi kurumlar.

❖ Çocuklarınıza **SİZE GÜVENMELERİNİ** öğretin.**SEVGİ** gösterin.

**SEVGİ GÖREN
ÇOCUKLAR EN
GÜVENLİ YERİN AİLE
OLDUĞUNU BİLİR.**

SEVGİNİZİ DAVRANIŞLARINIZLA GÖSTERİN.

**Çocuğum cinsel istismara uğradı!
Ne yapmam lazım?**

Cinsel İstismara uğrayanlara nasıl yardım edebilirsiniz?

- Cinsel istismar oluşmuşsa mutlaka önce ilgili kurumlara başvurulmalı vücutta ve giysilerde hiçbir temizlik yapılmadan muayeneye gidilmelidir.
- Deliller için ilk 72 saat çok önemlidir.
- Banyo yapmak, giysileri değiştirmek gibi davranışlar saldırganın ve suçun belirlenmesinde yardımcı olabilecek ipucu ve kanıtların yok olmasına yol açabilir.

Cinsel İstismara uğrayanlara nasıl yardım edebilirsiniz?

- Eğer çocuğunuz böyle bir duruma maruz kalmışsa mutlaka uzman yardımı alması için destek verin.Unutmayın bu onun suçu değil...
- Anne ve babaların da olay sonunda destek almaları gerekmektedir.

Çocukları İstismardan Korumak İçin Ebeveynlere Öneriler

- **Çocuğunuzla iyi bir iletişim içinde olun. Ailesiyle sağlıklı iletişim kurabilen, sevgi saygı ortamında büyüyen çocuklar hem istismara uğrama konusunda daha az risk taşırlar, hem de başlarına gelen olumsuz olaylarda ailelerinden destek isteyebilirler**
- Çocukunuzun öğretmeni, rehber öğretmeni ve okul müdürüyle tanışın. Okulun istismar konusundaki politikalarını öğrenin ve bu politikaların doğru uygulanması için işbirliği yapın

- Çocuğunuzun sağlıklı arkadaşlıklar geliştirmesine yardımcı olun. Kalabalık içinde olmak güven verir ve zorbalar arkadaş çevresi olan çocukları daha az hedef seçerler.
- Çocuğunuza şiddetin kabul edilemez olduğunu öğretin. Çocukların % 60'ı istismara tanık olurlar. Bu çocuklar, diğerlerinin davranışlarını etkilemede ve mağdurlara yardımcı olmada hayati bir role sahiptir.
- Çocuğunuza istismarı nasıl şikayet edeceklerini öğretin. Kendiniz de bu durumlarda nereden yardım istenebileceğini öğrenin.

İHMAL VE İSTİSMAR VAKALARI İLE KARŞILAŞTIĞINIZDA

- Cumhuriyet Savcılığı,
- Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlükleri ve Polis Merkezleri ile Jandarma Karakolları,
- Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM),
- Aile ve Sosyal Politikalar İl-İlçe Müdürlükleri
- Sağlık Kuruluşları,
- Baroların Kadın Danışma Merkezleri ve Adli Yardım Kuruluşları,
- Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Sosyal Hizmet Danışma Hattı.
-

T.C.K. MADDE 278 - 279

HER VATANDAŐ ÇOCUĞA KARŞI İŐLENMEKTE OLAN İSTİSMAR SUÇUNU BİLDİRMEKLE YÜKÜMLÜDÜR.

Madde 278 - (1) İŐlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 279 - (1) Kamu adına soruŐturma ve kovuŐturmayı gerektiren bir suğun iŐlendiĐini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır

GÖRMEZDEN GELMEYİN

SUÇA ORTAK OLMAYIN

KAYNAKLAR

- 1-"Aile içinde ve Toplumsal Alanda Şiddet". T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Bilim Serisi 113, Ankara, 1998.
- 2"Aile İçi Şiddetin Sebepleri ve Sonuçları, Tartışma ve Öneriler". Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Sayfa; 204-205, Aralık, 1995.
- 3 ARAL, Neriman. " Fiziksel İstismar ve Çocuk". Tekişik Veb Ofset Tesisleri, Ankara, 1997.
- 4ARICIOĞLU, Ahu, Çocuk İstismarı ve Duygusal İstismar, Gebze Rehberlik ve Araştırma Merkezi Dergisi, Ocak, 2007
- 5 ATAUZ, Sevil. " Kitle İletişim Araçlarında Çocuk İstismarı ve İhmali". Çocuk İstismarı ve İhmali, Çocukların Kötü Muameleden Korunması 1. Ulusal Kongresi, Gözde Repro Ofset, Ankara, 1991.
- 6AYDIN, C. " Çocuk İstismarı Nedir?Yayınlanmamış Panel Notları". Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi, 23 Haziran 1993, İzmir.
- 7 BAYHAN, Pınar. " Sosyal Hizmet Dergisi". Sayı:8, Ankara, 1998.
- 8 BEYHUN, N. Ercüment. Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Çocuk İstismarı Konulu Makale.
- 9BİLİR, Şule; ARI, Meziyet; DÖNMEZ, Necati; GÜNEYSU, Sibel. " 4-12 Yaşları Arasında 16100 Çocukta Cinsel Örselenme Durumları İle İlgili Bir İnceleme". Çocuk İstismarı ve İhmali, Çocukların Kötü Muameleden Korunması 1. Ulusal Kongresi, Gözde Repo Ofset, Ankara, 1991.
- 10 -CILGA, İbrahim. " Türkiye'de Çocuk Hakları Çalışmaları". Cumhuriyet ve Çocuk 2. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1999.
- 11 "Cinsel Taciz Paneli", Türkiye Sağlık İşçileri Sendikası, Ankara, 2004.
- 12 CÜCELOĞLU, Doğan. " Türkiye'de Çocuk Hakları Çalışmaları", Cumhuriyet ve Çocuk 2. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1999.
- 13Demir S. Aile içi şiddetin Çocuk Açısından Değerlendirmesi, Tez Çalışması, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1997
- 14 "Dergimiz", Çankaya Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Sayı:1, Ankara, 2002.
- 15 DİRİK, Musa. "Aydın'da Cinsel Suçların Profili" Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Ana Bilim Dalı Uzmanlık Tezi, Aydın - 2003

- 16 EPÖZDEMİR, Serhat B; KARATEPE, Mehmet. “Aydın’da Sokakta Çalışan Çocuklar” SHÇEK. Aydın İl Müdürlüğü Yayınlanmamış Araştırma, Aydın - 2003
- 17 ERKMAN, Fatoş. “Çocukların Duygusal Ezimi” Çocuk İstismarı ve İhmali, Çocukların Kötü Muameleden Korunması 1. Ulusal Kongresi, Gözde Repro Ofset, Ankara - 1991
- 18 İZMİRLİ, Müge; POLAT, Neşe. “Çocuk Forumu Dergisi” Nisan, Mayıs, Haziran Cilt 4, 2001 - 2.
- 19 KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem. “İnsan, Aile, Kültür” Remzi Kitapevi, İstanbul - 1990
- 20 Kepenekçi Y. Hukuksal Açıdan Çocuk istismarı ve ihmali, Katkı Pediatri Dergisi, H.Ü.T.F Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı ve Çocuk Sağlığı Enstitüsü Yayını, Cilt: 22, Sayı: 3, Mayıs- Haziran, 2001
- 21 KOŞAR, Nesrin G. “Sosyal Hizmetlerde Aile ve Çocuk Refahı Alanı” Yargıçoğlu Matbaası, Ankara - 1989
- 22 KOZCU, Şeyda. “Çocuk İstismarı ve İhmali” Aile Yazıları 3, Birey Kişilik ve Toplum. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Bilim Serisi: 5/3, Devran matbaası, Ankara - 1990
- 23 NAİM, Ali İnan. “Çocuk Hukuku” İstanbul - 1968
- 24 ONURSAL, Betül; SAYIATA, Sevgi Usta. “İstanbul Barosu Çocuk Merkezi Yayınları” İstanbul, 2002
- 25 Öncü, Sevgi. Sosyal Hizmet Uzmanı,
- 26 ÖZÖN, M. N. “Osmanlı - Türkçe Sözlük” İstanbul - 1983
- 27 POLAT, Oğuz. “Tıbbi Açıdan Çocuk Hakları ve Çocuk İstismarı” Cumhuriyet ve Çocuk, 2. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara - 1999
- 28 Resmiye O. www.hipokrat.org, İzmir Çocuk Hakları Çalışma Günleri, Çocuk Örselenmesi Grubunun Ulusal Organizasyon Planı Önerisi, 2001
- 29 Sandalcı Savaş, Fatma ; Ensest Nedeniyle Koruma Altına Alınarak SHÇEK Kuruluşlarında Bakılan Çocukların Sorunları. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu, Yüksek Lisans Tezi
- 30 ŞAHİN, Figen; BEYAZOVA, Ufuk. “Milli Eğitim Dergisi” Temmuz, Ağustos, Eylül - 2001
- 31 ULUĞTEKİN, Sevda. “Hükümlü Çocuklarda Yeniden Toplumsallaşma” Ankara UNİCEF, Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1992
- 32 YAVUZ, Çiğdem, AKAGÜNDÜZ, Nazan, Çocuk Olmak, Gelişim Sürecinde Etkili Rehberlik, Ümraniye Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü Yayınları, Yayın No: 1, 2004, İstanbul.
- 33 Taşçı, Ali İhsan Cinsel Eğitim, İz yayıncılık Yayın No : 361 2003 İstanbul